

Τα όρια διασκευής και ερμηνείας ενός αριστουργήματος

Πηγή: ΑΥΓΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Σελ.: 52

Ημερομηνία έκδοσης: 01-11-2020

Επιφάνεια: 513.53 cm² Αρθρογράφος:

Κυκλοφορία: 2600

Θέματα: ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τα όρια διασκευής και ερμηνείας ενός αριστουργήματος

Με αφορμή τα έργα «Ντιβερτιμέντο για ορχήστρα εγχόρδων» του Μπάρτοκ και «Τέσσερις εποχές» του Βιβάλντι στο Ηρώδειο

Του ΚΥΡΙΑΚΟΥ Π. ΛΟΥΚΑΚΟΥ

Στο κατ' ανάγκην συνοπτικό και εγχώριο πρόγραμμα του Φεστιβάλ Αθηνών 2020 η **Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης** επιβεβαίωσε με αξιώσεις και τη δική της διαχρονική συμβολή.

Την εκδήλωση της 23ης Ιουλίου στο Ωδείο Ηρώδου του Αττικού εγκαινίασε το νεοκλασικό τριμερές «Ντιβερτιμέντο για ορχήστρα εγχόρδων» (1939) του Βέλα Βάρτοκ, αρ. κατ. SZ. 113 και BB 118, υπό την μπαγκέτα της Ζωής Τσόκανου, καλλιτεχνικής διευθύντριας του σχηματισμού. Υπό συνθήκες αποστάσεων των μουσικών και με χαμηλή πληρότητα κερκίδων, η λελογισμένη και τεχνικά άρτια ενίσχυση του ήχου ενδυνάμωσε καθοριστικά την προβολή του μουσικού αποτελέσματος στον ανοικτό χώρο.

Σε πλαίσιο 20ού αιώνα τα έγχορδα της **ΚΟΘ** αναπτύχθηκαν συνεκτικά και εύηχα υπό την αναλυτική και αδρή διεύθυνση της Τσόκανου, με ευπροσάρμοστη φραστική στις συνεχείς μεταπτώσεις αυτής της υποβλητικής μουσικής. Οι ανάγλυφες αγωνιώδεις εξάρσεις απεικόνισαν του εφιαλτικού παρόντος δημιουργίας του έργου, στις αρχές του Β' Παγκοσμίου Πολέ-

μου, κατ' εξοχήν στη β' κίνηση, άψογα κώρο για αβρές και νοσταλγικές αναδρομές στο ανεπίστρεπτο παρελθόν.

Ο δυναμισμός και η σχολαστική επισημότητα της επινοητικής σίτξης κυριάρχησαν και στο καταληκτικό *allegro assai*, με αριστοτεχνική ακροβασία ανάμεσα στη δημώδη ψευδαφέλεια και τη στιβαρή σοβαρότητα της μουσικής δόλωσης.

Το δεύτερο μέρος μάς έδωσε ευκαιρία για μια δεύτερη αξιολόγηση μιας ιδιαίτερας προσωπικής ανάγνωσης για τη δημοφιλέστερη σύνθεση του Antonio Vivaldi, τις «Τέσσερις εποχές», από τον διακεκριμένο βιολονίστα Σίμο Παπάνα, που, όπως και παλαιότερα, διηύθυνε ο ίδιος από το όργανό του. Χωρίς ιδέα ακόμη για τη συναυλία της Πράγας, στην οποία αναφερθήκαμε για συστηματικούς λόγους πρωτότερα από τη στίλη της 25ης Οκτωβρίου, έχοντας όμως εμπειρία σειράς ιδιοφυών και μη ερμηνειών της προγραμματικής «τετραλογίας», κατάφορτων από παρεμβατικές εμφάσεις χαρακτήρα στη φέρουσα γραμμή της μουσικής, επανήλθαμε με απροκατάληπτο ενδιαφέρον στη νέα παρακολούθηση του κύκλου.

Θαυμάσαμε τη μουσική ωριμότητα των σολιστικών εγχόρδων στην «Ανοιξη», μεγάλης εσωτερικότητας στο λάργικο και δυσέυρετης πλαστικότητας για τις δεξιότε-

χνικές απαιτήσεις του τελικού αλέγκρο. Επικροτήσαμε την ατμόσφαιρα της εισαγωγής του «Θέρους», αφομοιώσαμε ως αποδεκτές τις αυτοσχεδιαστικές εξάρσεις που τόνωσαν την αφηγηματική διάσταση της μουσικής αυτό το δροσερό βράδυ της νέας, ντροπαλής Σελήνης υπό την Ακρόπολη. Επισημάναμε όμως παράλληλα τη ναρκισσοειδή ανάπτυξη του αντάτζιο, όπως και τις υπερβολικές παύσεις πριν από την εκδήλωση της καταιγίδας, παρά την εντυπωσιακή εστίαση και πεποίθηση του αντικτύπου της. Ήδη, ωστόσο, από την έναρξη του «Φθινοπώρου», η ένταση των πάσης φύσεως στρεβλώσεων της μουσικής ροής προσέλαβε διαστάσεις πέραν της ερμηνείας: καώδεις παύσεις, εξαιρετικά εκτεταμένος ο αυτοσχεδιασμός του Μάρκελλου Χρυσικόπουλου από το τσέμπαλο, που προκάλεσε αναμενόμενο χάσμα ροής στο αργό μέρος, γκροτέσκο το φινάλε του κοντσέρτου.

Η χαμένη ατμόσφαιρα της εκτέλεσης δεν ανακτήθηκε πλέον, οι υπερβολές στα τέμπι και τα αλλεπάλληλα γκλιόσαντι των εγχόρδων αποπούσαν διαρκώς την προσοχή, ενώ η αυτοσχεδιαστική έναρξη του ύστατου αλέγκρο έδωσε τη χαρακτηριστική βολή στην επίγευση μιας ανάγνωσης που ξεκίνησε ως ερμηνεία και κατέληξε ως - φευ, ανομολόγητη- διασκευή.

Ζωή Τσόκανου